

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 16. tripartita. Pro die Jovis Sancto, de lotionē pedum. Si non laverō te, non habebis partem mecum. Prima pars docet, quanto amore Christus pedes Discipulorum laverit, & a quo inchorarit. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

nionem accedere. Considerabat autem eo die specialiter, quanta fuisset Iudæorum ingratitude, dum Iesum impransum in Bethaniam redire permittebant, & tanto licet honore exceptum nemo ausus fuit invitare ad convivium. Loquebatur ergo cum corde suo, & dicebat sibi: *Eia anima mea, ne ingrata sis Domino & Salvatore tuo in visum eam ad prandium tecum obsecra obnixi me & humillime, ut dignetur apud te manere.* Sic quæ poterat pietate & fervore animum extimulabat & præparabat, ad Dominum dignè & humiliter excipendum: Illa eodem die (postquam triginta annis hanc devotionem exercisset & fovisset in corde) dum Eucharisticum sacramentum reciperet, contigit eam taliter animo rapti & suspendi, ut illud deglutire non valeret. Cum vero ad se redisset, & adhuc Eucharisticam ore gereret, vilia est sibi habere totum os plenum cruore imò totam faciem quasi recente & calente conspersam sanguine. Sed maximam inde suavitatem percepit, Domini quæ sic eam allocutus est. *O filia, volo ut sanguis meus tibi proficiat, volens misericordia mea nunquam tibi deficiat. Noli timere. Effudi illum magno cum dolore, tu autem illo frueris magna cum suavitate. An non vides, quam ego tibi cumulate rependo, & per solvo convivium, quod mihi solita es in illo die apparare? Hæc Christus Dominus.*

Tunc propemodum omnem vim amoris effudit amicis, aut equam sicut aqua effunderetur pro inimicis. Ad ultimam ergo lineam & extremum terminum progredi tuæ vilis est amor, ideo in faciem suos dilexille dicitur. Operi ac doctrinæ eius amor coronidem nobiliem & angustam appoluit, cui inscribi potuit: *Non plus ultra.*

Neque solum sermone & verbo, sed etiam duplici facto alterius amore progredi non possit ostendit in fine. Nimirum in corporis ac sanguinis sui distributione; ubi ultimum vale continebatur cum Memoriali ardorissimæ charitatis: & in hac mystica pedum ablutione, quæ amoris lachrymis commixta, in suorum corde æternum erat manura tamquam mortuorum Patris non moriturum monumentum. *Sciens ergo Iesus, quia venit hora eius, ut transiret ex hoc mundo ad Patrem.* Hora ista adeo delictata fuit, ut propter illam dixerit se coactari donec adveniat, quia in illa mystico Baptismo debebat baptizari propter nos, debebat & optabat miro ardore in profusio sanguinis & amoris sui abluere, ut nos ablueret ab omni sordide. Nec sine mysterio Evangelicæ horam vocant tempus passionis eius tor-doloribus & cruciatibus prolixius tantumque ex hoc mundo vocat mortem cui accersissimam. Nempe salutis nostræ amore tempus illud nocivius diutiusque tormentis pro te laud Christus Dominus non nisi horam unam existimat, quomodo & de Iacob dicitur, quod tepem ab eis quibus servivit pro Rachel, pauci ei videbantur præ amoris magnitudine: Mortem quoque existimat quasi transitum levem per quem ad patrem transibat gloria sedem, per quem etiam secum nos decebat, ad eundem gloria fructum. Sciebat quia de Deo exivit, & ad Deum vadit, & per carnis assumptionem, nec Deum reliquit: Ad Deum vadit per passionem, Resurrectionem, Ascensionem, nec nos reliquit. Virginitatis dilectionis sue, atque quæ ad Patrem vadit, symbolum petentem relinqueret, surgit à cena, & ponit vestim. *Et cum accepisset linteum præcinxit se: deinde misit aquam in pelvum, & cepit lavare pedes discipulorum, & extergere linteo quo erat præcinctus.* Omnia ista iudicat amorem, & resonant humilitatem. Depoluit se. exteriorem amicum, ut magis accinctus & paratus sit ad hoc dilectionis & humilitatis opus. accepit linteum, nec expectato alterius ministerio præcingit se illo. Meque iaberet afferri aquam, vel allatam infundi, sed ipse meteam mittit in pelvim, & lavat non manus (quod honestius foret) sed pedes discipulorum, hinc quoque cinctus erat, eos extergit. Sic solus omnia exequitur, solus aquam fundit, solus lavat, solus extergit. Felices pedes sunt tacti manibus hac aqua abluti, hoc linteo extersi, qui secuti sunt linteum istud, amoris Christi memoriali.

Guerric. ser. de Ascen.

Ribera in vita Te 79. a.

LECT. 16
tripartit.
De linte-
no pedum
PARS I.
Quanto
amore
Christus
pedes suo-
rum la-
vorit.
Christus
in fine vi-
te maxi-
me nos
amavit.
Ioan. 17.

DIE IOVIS S.

Si non laveris te, non habebis partem mecum
Ioan. 13.

DE Christo Domino merito hic dicit Evangelista, quod cum dilexisset suos in finem dilexit eos, non solum quia ad finem usque vitæ ipsos amavit, sed quia etiam licet omni tempore dilexerit, tamen in fine maxime amorem hunc demonstravit, tum verbis amantissimis, tum factis efficacissimè amorem illorum probantibus, & ad cedamandum illectantibus. An cupis verba significatissima amoris eius percipere? Attende postremum eius sermonem cum discipulis: plenissimus est se in illis ignitæ charitatis de corde eius amantissimo exsistentibus. Quam cordatè eos patri tunc commendat, ut tamquam suos agnoscat, ut servet eos ab omni malo, ut sanctificet in veritate, ut faciat eos unitos in charitate, sicut ipse & pater unum sunt, ut det ipsis videre claritatem suam æternam dilectionem? Quam frequenter etiam ipsis suam inculcat dilectionem? Sicut dilexit me pater & ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. Iam non dicam vos servare, sed amicos in quacumque enim audivi à Patre, nota feci vobis, Diligite in veritate sicut dilexi vos. Multoties his similia repetuntur, & diffusus est sermo de charitate, procedens à diffusa in eius corde charitate, quæ mirum in modum dilatatur in fine, Vade dixit B. Guerricus Abbas:

Ioan. 13.

Bona 239
21. Cl.
1014

Chri-
lotion
pedu
quo i
choa
Resp.
Resp.

adhuc hodie reservatur in Ecclesia, magnoque honore colitur miraculis fulgidum in Cassinensi Monasterio, de quo sic scribit Cardinalis Baronius Anno Domini millesimo decimo quarto, Monachi quidam ab Hierosolyma venientes partem lintei cum quo pedes discipulorum Christus exersit, secum detulerunt, & ob reverentiam loci Monasterio Cassinensi obtulerunt. Verum cum plurimi fidem derogarent, illi fidepradati, partem illam ardentibus imponunt prunis, qua mox in colorem ignis versa est: amotis tamen carbonibus, ad pristinum speciem mirabiliter rediit. Cumque cogitarent quomodo vel ubi pignora tanta locarent, dispositione Dei contigit, ut eodem die mitteretur huc locusulus ille mirificus, ubi nunc condita est lintei ipsius particula, argentea & auro, gemmisque opere Angelico subtiliter & pulcherrime decoratus. Ibi ergo amotis crystallis, cum omni veneratione locata est mortuae est annis singulis, ipso die cena Dominica, ad mandatum Fratrum à mansuetis eam deferri, & in modicum deponi, atque ante illam accendit candela, & strigunt donec impletur mandatum, ab acolyto incensari. Demum iuxta finem mandati à singulis per ordinem Fratribus flexu genibus devotissime adorari, & reverenter excelsari. Hæc Baronius.

Sed quæstio est, à quonam Christus inchoavit pedum lotionem? De hac re tres opiniones apud antiquos patres repetuntur, Prima: est Origenis, qui existimat Christum omnes alios abluisse, & tunc demum ad Petrum venisse, eumque pro singulari suo fervore reculasse, quod alii admiserant. Sic enim loquitur: sicut hædicus plurimum agrorum inrensus cura ab his qui magis indigent, incipit. Sic & Christus, qui factos abluere pedes discipulorum, exorditur ab his qui magis erant facti, & sic ultimo venit ad Petrum quasi minus aliu indigentem lotura pedum. Secunda est Chrysostomi & Theophilacti qui putant solum Iudam fuisse ante Petrum ablutum, à Domino ab illo capisse, ut ipsum revocaret à concepto perpetrandoque scelere; sed pro sua improbitate facile admisit, quod nullus alius permisisset, sed prohibuisset, ut tradiderat eum Iudas. Ideo igitur inutilis ei fuit fides & Petrus: Verba Chrysostomi hæc sunt: Quare aliquis, quare nullus eorum aliorum prohibuit, sed solum Petrus, quod non parvi amoris, & reverentia erat? Ex hoc igitur mihi videtur prius lavisse solum proditorum, deinde ad Petrum venisse, & alios discipulos per eum de reliquo castigatos, Si enim quemquam ex cæteris lavare cepisset, prohibuisset Dominum & dixisset idem quod Petrus. Tertia est S. Augustini, scilicet Christum inchoasse à Petro, quia Petrus erat Princeps Apostolorum, & illum supra cæteros semper honorare solitus est Dominus: atque ipsi ut Capiti decebat primum commendari exemplum istud dilectionis, humilitatis, caritatis. Denique cum Petrus semper fervens fuerit, non est verisimile quod etiam ipse permisisset, non est verisimile quod etiam dignum iudicabatur fieri à Domino. Quod ergo Evangelista dicit: Capiti lavare pedes discipulorum, ac postmodum subdit, Venit ergo ad Simonem Petrum, non vult significare quod Dominus postquam cepisset lavare, tandem venit ad Petrum, sed generatim dicit quid Christus fecerit, & postea ordinem ponit quo fecit, docetque cum cepit lavare, à quo incepit, à Simone Petro scilicet. Hæc est veteris opinio.

Non est tamen dubium, quin laverit Christus etiam Iudæ proditoris pedes, idque cum lacrymis ex compassione profluentibus, ut insinuat S. Augustinus, & cum osculo pedum, indicio sine cuius amoris. Sed nec humilitas sibi adgeniculantis, nec dignatio pedes impuras excolant, nec dilectio compatientis, & velut veniam ab eo deprecantis, ei quicquam profuit. Non potuit aqua tanto amore pedibus eius profusa, non potuit lacrymæ Christi benedictæ, non potuit sudor sanguineus & erutor copiosissimè postmodum effusus abluere & obliterare peccatum proditoris, quia non valuerunt hæc omnia eius cor mollire, & ad veram poenitentiam adducere. Unde de ipso verum fuit Iudæ Ieremias. Peccatum Iudæ scriptum est stylo ferreo in ungue adamantino, exaratum super latitudinem cordis. Quasi die enim: Peccatum eius non pertransiit leviter, sed scriptum remansit, idque non calamo in charta, sed stylo ferreo incisum indelebiter velut in adamante, in corde scilicet durissimo & obstinatissimo, nec folum in parte cordis, sed super totam latitudinem scriptum est, quia toto corde amplexatus est iniquitatem, & locum reliquit bonæ inspirationi, aut bono affectui. Tale cor vix ulla arte molli potest, peccatum eius eradi. Nempe quando animam semel se tradidit in reprobam sententiam, nec mors nec iudicium, nec inspirationes divinæ, nec monitiones hominum, nec lacrymæ Sanctorum ei proficiunt. Tale fuit cor Iudæ, quod iam possidebat dæmon, cuius latitudini peccatum proditoris indelebiter inscripterat: sicut dicit Evangelista: Et cæna facta, cum diabolus iam misisset in cor ut tradiderat eum Iudas. Ideo igitur inutilis ei fuit humilitas Domini ad pedes suos, rostrari, nutius monitio, inutilis aqua, inutilis & lacrymæ. Vix, vix animæ reprobe, quæ ex malitia Deum deserit, in cuius cor Satan se immittit: fit enim ut tamquam mancipium à dæmone agatur, & de peccato in peccatum ruat, ac tandem in profundum veniens humana omnia & divina contemnat. Sic Iudas de avaritia in furtum, de furto in prodicionem, de prodicionem in desperationem, de desperationem in laqueum, de laqueum in abyssum cecidit: Et cum iam ei Christus lavaret pedes, & corpus suum postmodum traderet, iam illum diabolus possidebat, iam absorberat, & in corpus suum traderet, ideo non nisi quod ipse volebat, agere poterat. Iam quasi inter mortuos computatus erat, idcirco vitam quam iuxta se habebat, cognoscere

Iudas in peccato obduras, lotione non respicit.

Ier. 17.

Christus lotionem pedum à quo inchoavit. Resp. 1.

Resp. 2.

Resp. 3.

non poterat. Sed nunquid demon triumphum a gere videbat ut, e Christi f. hola avellens & pedes discipulorum ab iplo electum? Audi S. Ambrosium respondentem in Pl. 39. *Tripidibus draco, quod Apostolum subtraxerat Christo: Pius amissis quam suis, qui latronem in paradisum vides postea translatum. Nemo est qui possit excludi, si voluerit, quando quidem receptus est latro. Minister tuus eo pervenit, unde ipse deus fluxus. Quid ita? Quia unum in ipse Christum in suo agnovit supplicio, quem Iudas non agnovit in beneficio. Peccatum suum confessus est illi quem sciebat posse ignoscere, & regnum Dei mente conspexit in infami patibulo, quod Iudas videre non potuit in facto convivio.*

gis tibi debeo, Angelorum Domino. Si Baptista ex utero sanctus, patulum aqua tuo non audierim fundere capiti: ego ne te meis patiar incurvari pedibus? Agam potius tuis pedibus idem quod Magdalens: quam, unctioem, lachrymas, osculum in pendam, capillisque tergam, & venia deprecam: *Adorabo in loco sibi steterunt pedes tui.* Idem eadem devotione dicere possunt communicantes, in mystica illa & spirituali lotionem pedum, hoc est immundorum animarum affectuum, quae fit in Eucharistico Sacramento a Christo se ibi pro nobis humiliante mirum in modum.

Respondit Iesus, & dicit ei: Quid ego facio, tu nescis modo, scies autem postea.

PAR. II. De mysticis lotionibus huius.

Sed videamus, quid Petrus Apostolorum Corintheus, ad quem lavandum primò accessit Christus, responderet. *Domine, inquit, tu mihi lavas pedes? Hinc suam considerans indignitatem, illinc Domini dignationem, & inaudicium humilitatis exemplum in adeo vili ministerio, expavit Petrus. Nempe pii cordis indicium est, ad opera Dei obstupescere, & illa admirari. Sic Moyses obstupescit ad visionem rubi, nec audeat appropinquare audiens Dominum de rubo loquentem. Sic Iacob expertus obstupescit ad visionem scalarum, & inclamat: *Quam terribilis est locus iste!* Sic Abacuc: *Domine, consideravi opera tua, & expavi, &c.* Sic Baptista totus attonitus est ex reverentia, Domino ad suum baptismum accedente; & detrectat eum lavare ac baptizare dicens: *Ego a te debeo baptizari, & tu venis ad me.* Eodem e ego spiritu, eadem reverentia renuit a Magistro petrus lavari, & dicit: *Tu mihi lavas pedes?* Quasi iterum repetit, quod alias: *Exi a me Domine, quia homo peccator sum.* Est porò magna emphasis in his ovis verbis, *Tu mihi, ita* ut dicat S. Augustinus: *Quid est, Tu? Quid est, Mihi? Cogitanda potius sunt quam dicenda, ne forte quod ex his verbis aliquatenus quidem digne concepit anima, non explicet lingua. Similia verba totis acribus ruminare solitus fuit S. Francisus: *Quarta, Domine: Quis eget?* Debet ergo & Petri verba pie ponderari in statera intellectus nostri. Et enim vult dicere Petrus: *Tu, ne summe matris Domini, mihi vilissimò serve, vilissimæque creaturæ pedes lavare paratus es? Tu cui stetit ante omne genu, & sub quo curvantur qui portant orbem, incurtaberis? & sedes coram domino peccatore? Tu, cuius Seraphim præ reverentia & stupore velant caput & pedes, ad fordes pedum meorum eluendas te devicis? Tu, ne manibus illis quibus caecos illuminasti, leprosus curasti, mortuos suscitasti, pedes, vilissimam partem vili hominis tanges & abluas? An ignoro ego gloriam tuam, quam coram omnibus confessus sum, quam in monte Tabor conspexi, ut permittebam tibi coram me abluere? Potius mihi convenit, quamquam nec dignus sum, tuos lavare pedes, & Abraham hoc Angelis præstitit, id multo ma-***

Exod. 3.

Gen. 38. Abac. 3.

Mat. 3.

Luc. 5.

Iob. 9.

Quasi dicat: *Cur obstitis, cum nescias, qua causa, quoque sine hoc faciam? Non est otiosum quod facis, sed mysterii plenius intelligis id plenius postmodum, non ergo obstitere. Sic Joanni le baptizante formidanti dixit: *Sine modo, sic enim nos decet imple omnem iustitiam.* Verè autem nò intelligebat Petrus ministerium illud, nec mysterium. Scivit ex parte postea, dum aperuit Christus se id facere ad exemplum humilitatis, scivit & plenius post acceptum spiritum Sanctum, quia tunc agnovit huius lotionis mysteria, quæ nec exigua erant, nec pauca. Explicemus aliquot:*

Primo, hæc lotio significabat munditiam & puritatem prærequiritam ad Eucharisticum mysterium, cuius institutioni prævia fuit hæc lotio. Et enim ante Eucharistiæ summptionem convenit purificari animum, non solum à mortalibus culpis, sed etià à maculis venialibus & ab affectibus immundis, qui per fordes pedum innotescunt. Ideo etiam Sacerdos extremitates digitorum suorum in sacrificio abluat: communificans se & alios omnem immunditiam abstergendam ante mysterii illius summptionem. Et quidem extremitates solum abluat, significans se iam mundum esse, nisi quod forte pulviciuli extremis digitis adherescant, sive levitia aliqua & venialia peccata; quia nimis est difficile in hac pulverulenta via non aliquid adherere pulveris, vel digitis, vel pedibus, vel operibus, vel affectibus; sed lavacrum poenitentiae, omnem posse prævic labeculam abstergere.

Secundo, hæc lotio significabat, pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona æterna, debere munditia fulgere, quandoquidem procederet ad mundandos alios. Unde ad hanc lotionem videtur alluisse Isaias, de Apostolis spiritu prophetico loquens: *Quam speciosi sunt pedes evangelizantium pacem, & evangelizantium bona.* Immo Origenes istud vaticinium hodie impleri copiose dicit, pedes Apostolorum dum lavat Dominus. Laudantur igitur Apostoli, qui scire quidam pedes mystici corporis Christi, per quos totum orbem peragrabat: laudantur, inquam, à munditia, quia in lutosâ via huius mundi agentes, nunquàm peccati mortalitatis immunditiam contraxerunt post Spiritum.

Mat. 3.

Lotiois pedum mysterium.

Isa. 52. Orig. in ad Rom. 10.

Spiritu Sanctum acceptum, sed in gratia fuerit confirmati. Si quid vero pulveris, si quid peccati venialis eorum pedibus, siue affectibus inhæsit, statim excutiebant & expurgabant, remediis à Christo institutis.

Tertio, his pedibus osculum figit, ut sit symbolum non solum affectus, sed etiam missionis in universum orbem; ut sit instar sigilli literis commissionis eorum appensæ, quo approbet hos pedes & benedictæ, si cæcæque reddat, veloces, infestissos, ad perambulandum orbem, ad transferendum mentes hominum à vitiorum sorditate ad virtutis pulchritudinem, & ad vestigia imprimeandum, quæ sequantur illi qui in cælum pergunt. Et quoniam hi pedes futuri erant fugitivi in Passione, ut statim redeant, præoccupativè eos munit hoc osculo, & hac lotionè. Immo quia noverat pedes Iudæ ad malum currentes, fortius eos stringit amplexu & lachrymis, quasi protestans sibi non imputandum, si non abducantur à via inferi, si ad viam justitiæ non revertantur.

Quarto: Qui quid hic Christus egit, ponens vestimenta præcingens se linteo, aquam in pelvim fundens, pedes lavans, mysterium continet & symbolum eorum, quæ Christus egit veniens in hunc mundum, quæque acturus est nobiscum in finem usque sæculi. Nonne vestimenta gloriæ quodammodo possit, dum in forma Dei exiit, se semetipsum exinanivit? Nonne velut linteo se præcinxit, dum formam servi accepit, & humanitate candida se præcinxit? Nonne velut aquam misit in pelvim, dum in sacramenta sanguinem suum & aquam gratiæ profudit, ut sint lavacrum quo immundicia abluatur nostrorum peccatorum? Nonne linteo quo præcinctus erat, pedes terit, dum merito humanitatis suæ pœnis peccatis debitas quasi sordium reliquias abstergit, & vestigia fidelium confortavit? Adhuc hodie Christus aquam fundit, lavat pedes, extergit sordes. Vtique aquam in pelvim cordis nostri mittit infundens contritionem, infundens lachrymas, infundens gratiam. Solus hæc ipse cordi infundere potest, qui dicit: Cui sanctificatus fuerit in vobis, effundam super vos aquam mundam. Et rursus: Aqua quam ego dabo, fiet fons saliens in vitam æternam. O quam suaviter, quamque feliciter, hæc aqua de manibus Domini fluitat? Vtique felicitus quam stillarec totum de manu Elisæ ad lavandas Eliæ manus. O utinam cor nostrum sit pelvis capax illius aquæ, quæ à manibus Iesu fluit, & ab eius potestate! Neque solum fundit aquam, sed etiam lavat manus nostras, lavatque pedes. Aqua quam tangit, vim habet purificandis, non purificandis, nisi hæc ipsi tactu suo sanctificasset. Frustra ergo nitimur nos lavare, nisi ipsi laveret. Si laverit te nitro, & multiplicaverit tibi herbam Borith, maculata es in iniquitate tua coram me, dicit Dominus. Ipse solus potest pedes nostros lavare, & sordes abluere, cui dicebat Petrus

pheta amplius: *Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto eius? Innoceus manibus, & mundis corde, &c.* Videat ergo quisquis accedit, an munda sint manus, à rapina, ab iniustitia, ab impuris tractibus: an munda sit lingua, à detractio nibus, à juramentis, à calumniis & mendaciis: an mundum sit cor, à luxuria luto, ab invidia & odii veneno: an puri sint pedes, à pulvere terre, à conversatione impura, quæ facit contrahitur in hoc luto sæculo. Si impuritatem agnoscat, vel in manibus, vel in corde, vel in lingua, vel in pedibus, paratum est lavacrum à Christo, scilicet lavacrum pœnitentiæ, ex quo funditur aqua gratiæ ad impuritatem omnem abstergendam, ut quis possit in loco sancto stare, & mensuræ ejus participare.

Quod autem Christus responderet: *Qui lotus est, non indiget nisi ut pedes lavet*, alludit ad eos qui se lavant in balneis. Quasi dicat: Sicut qui in balneo est lotus, egressus balneo, non habet necesse nisi pedes lavare, quæ tertiæ calcans iniquitavit, reliquo autem corpore mundus existit: ita & vos per Baptismum & pœnitentiæ ablutionem mundi estis, quia vos etiam à gravioribus culpis conservatis? sed quantum ad affectus non possunt nimis lavari, quia facillè inquinantur occupando se terrenis huius sæculi rebus. Nempè sicut pedes corporis, dum terram calcant, faciè pulverem contrahunt: ita affectus, qui sunt partes animæ, subinde aliquid sordium contrahunt, dum circa terrena versantur. Mundus ergo erat Petrus, mundi & alii Apostoli, sed non omnes. Omnes erant baptizati, & amore ei adhærebant, excepto Iuda, qui conversabatur inter Apostolos corpore, sed non perfecta fide & charitate, baptis maleque mundiciam sordidat impis consiliis impia prodicione. Et quia indignus accessit ad Eucharistiam, partem per hypocrisim volens habere cum Christo, tandem velut excommunicatus excessit ab Apostolico Collegio, ut partem haberet cum diabolo. Et vide eius pœnam & supplicium criminibus undequaque correspondens. Nonne fur erat? Ideo meruit suspendium. Nonne proditor erat? Ideo meruit partiri mediis & crepare. Nonne Simoniacus erat & excommunicatus? Ideo non meruit tradi sacræ sepulturæ. Nonne desperavit? Ideo æternum damnationi est additus. Nonne corde venenum gustans, ut hypocrita & adulator verbis mellisius putavit Dominum fallere? Ideo funis & laqueus ei paratur maledictum: constringit. Nonne Eucharistiam ore sumpsit, & osculo faciem Christi Domini impudenter tetigit? Ideo illæc anima eius egressa non meruit. Itaque propter Iudam dicitur: *Mundi estis, sed non omnes*; cui profuisset lotio pedum, si etiam cor & manus obtulisset ad lavandam. Sed cor offerte non poterat, cuius à diabolus seminecatur, manusque simul possidebat, quæ tradere Dominum, & pretium accipere resolverat

sordis

Matt. 3.

Lotionis pedum mysterium.

Ezech. 39.

Isa. 52. Orig. in ad Rom. 10.

Ierem. 2.

sordidissime & flagitiosissime. Et hoc Dominus Discipulis, alii exhibere, cordi figentes illud non ignorabat, dicente Evangelista: Sciebat enim postremum eius monitum: Exemplum dedit vobis, quoniam esset qui traderet eum, propterea dixit, non ut quemadmodum feci, sic & vos faciatis. Vnde B. Laurentius Iustinianus sic exclamatur: O humana estis mundi omnes.

Exempla eorum qui Christum in lotionem imitati sunt.

Exemplum Christi Domini pedes suorum Discipulorum lavantis, Summus Pontifex (qui eius vices gerit in supremo fastigio dignitatis) ad duodecim pauperum pedes solet sese abicere, & illos lavare ac tergere. Similiter & Cardinales (qui sunt veluti Carthages terræ super quos posuit Dominus orbem) exemplum eiusdem Domini sequentes Romæ Hospitalia invisunt, & egenis, ægrisque humillimè pedes abluunt. Vnde alibi diximus. hac humilitate commotum quendam Polonum Ministrum Lutheranum post viginti tres annos ministrum sui sathanici Romæ veram fidem amplectum esse, publicè abjurato Lutheri errore, anno Iubilæi, 1575.

V. hist. h. a. in tr. de l. ebl. lect. 2.

Sic S. Otualdus Vigornienfis Episcopus in Anglia emortitur lavans pedes pauperum, recitansque in illa lotionem quindæcim Psalmis gradualibus pro more suo.

S. Ludovicus Rex Galliarum idem peragebat officium magna pietate invisens hospitalia. & manus seipso decoratas ad pauperum & ægrotorum sordes diluendas adiciens.

Similia reperies de S. Radegunde Regina, de S. Elizabetha filia Regis Hungariæ, & plerisque sanctis sublimi dignitate, vel Ecclesiastica, vel seculari præminentibus, qui sibi honori duxerunt officium à Christo primitus præstitum

Laurentius Iustinianus sic exclamatur: O humana estis mundi omnes. **Pudor superbia!** O altitudinis terrena confusio singularis, videre Dei Filium aquam infundere, resundere, pedum pulverem abluere, linteos extergere, atque singulorum pedibus oscula imprimere dulcissima charitatis? Et quis post hanc submissionem superbiat & dicat: Maior illo sum, qui suorum subternitur pedibus? Hæc ille.

Oblecro, Domine, per misericordiã, per quã in hunc mundum pro nobis descendisti, per humilitatem, quam verbo & exemplo docuisti, per dilectionem, quam maxime in fine declarasti, per candidum linteum, quo præcinctus fuisti, per amorem illam lotionem, quam pedibus discipulorum impendisti, ut omnibus qui ad mensam tuam præcedunt accedere, puritatem dones, humilitatem, amorem, ut illis lavas caput & pedes, cor & manus, purificando intentionem, cogitationes, affectus, operas; sicque dignè corpori & ânguii tuo communicent, & cum electis partem accipiant, hic gratiæ & spiritus in confortio & convivio tuo, ac postmodum partem gloriæ & hæreditatis in regno tuo. Fac ut nullus hic Iudas assistat, nullus impius, nullus immundus, nullus sacra mysteria polluens. Sed sint omnes veri tui Discipuli, sint mundi omnes, sint uniti tibi vera fide, vera charitate, donec uniantur perfectissime æternæ amore.

Côclusio

TRACTATUS VII. LILIVM INTER SPINAS SIVE DE PASSIONE DOMINI NOSTRI IESU CHRISTI.

LECTIO I.

Christus in fine vite amore plenus.

Sed quomodo Dominus ignitam suã charitatem demonstravit, præsertim id fuit in fine vite. Tunc enim se maxime prodidit amor eius, & in operibus, & in verbis. In figura huius rei, iustus est olim Moyse ad oram tunice summi Sacerdotis appendere mala punice, ex hyacintho, & purpura & cocco bis tincto, mixtis in medio tintinnabulis aureis. Et hac veste vestitus erat Sacerdos in officio ministerii sui, ut audiat sonitus, quando egreditur & egreditur sanctuarii in conspectu Domini. Quæ est ora tunice Sacerdotalis, nisi extrema tempora vite Domini Iesu Christi? Quæ sunt mala punice, nisi ignea & fulgidissima charitatis eius iocunda? Quæ sunt tintinnabula, nisi resocãtia undiq; a lectione eius postrema verba, quibus discipulos suos instruxit & nos in ipsis? Sive ergo ingreditur cœnaculum illud grande, quasi templum, ut se offerat in cruciã & mysticè post Agni immo-

Exod. 28.

Ingressus est Iesus.

lacionem: sive egreditur, ut in hortu procedat, rãquam locum electũ, in quo vultur Patris se sistat cruentè, totus est amore circumdatus, quasi malis puniceis & tintinnabulis in extremitate vestis sue Sacerdotalis. Decet autem nos audire hæc tintinnabula attentè æntis auribus, & mala illa punicea considerare, & purpuram, & hyacinthum, & cocco gemina charitate tinctũ. Quapropter & Evangelistarum verba, hæc de re ponenda sunt quia omnia mysterio plena. Sic incipit S. Iohannes: **Egressus est cum discipulis suis trans Torrentem Cedron, ubi erat hortus, in quem intravit, & discipuli**

Ioan. 18.

I. Egressus est: inquit Evangelista. Sed unde egressus? Vtique de civitate illa Ierusalem, quam paucis ante diebus paterno deplorat affectu, ubertim fluentibus lacrymis ejus miserescens: nunc autem sanguineis eam lacrymis est deploraturus, non solum ex oculis, sed toto de corpore eius promanantibus. Quando verò egressus est? In

I. Egressus de civitate Ierusalem.